

**bisdom van
's-Hertogenbosch**

**De sabbatperiode in het
bisdom van 's-Hertogenbosch**

november 2019

inhoud

Inleiding	1
De sabbatperiode	1
Programmering van een sabbatperiode	2
Voor wie is de sabbatperiode bedoeld?	2
De organisatie van de sabbatperiode	2
De voorbereiding	3
De afsluiting	3
Financiële regelingen	3
De Diocesane Commissie Sabbatperiode	4
Voor nadere informatie	4

Inleiding

Eind 80-er jaren heeft de priesterraad van het bisdom van 's-Hertogenbosch aan de bisschop gevraagd een sabbatperiode in te stellen: *een periode van bezinning, training en studie voor allen die in het bisdom werkzaam zijn op basis van een zending die hen door de bisschop verleend is*. In de loop van de afgelopen decennia is het aantal aanvragen voor een sabbatperiode teruggelopen. Daarom is in 2019 een aantal aanpassingen gemaakt om een sabbat wellicht meer toegankelijk en mogelijk te maken.

Deze brochure wil de doelstelling, de opzet en de verdere uitwerking van de sabbatperiode nader toelichten.

De sabbatperiode

De sabbatperiode staat in een context van andere voorzieningen in het bisdom die gericht zijn op de verdere vorming en op het welzijn van pastoraal werkenden (priesters, diakens, pastorale werkers) na hun basisopleiding en na hun aanstelling.

Om bij te blijven in het vak en de eigen deskundigheid op peil te houden of te vergroten zal het nodig zijn dat pastores regelmatig studeren, deelnemen aan trainingen en zich bezinnen. Daarnaast is het goed om soms even afstand te nemen van het dagelijkse werk en geestelijk tot rust te komen. Een sabbatperiode geeft daartoe mogelijkheden. Het is geen studieverlof en het is geen ziekteverlof, maar een periode om te kijken hoe het gaat met jezelf, met je pastoraal handelen, je gebedsleven, je contacten met collega's enz.

Voor het functioneren in het pastoraat is immers het persoonlijke welbevinden van essentieel belang. Daarmee staat of valt de uitoefening van de functie. In het gewone week- en jaarritme is door de toegenomen werkdruk vaak niet veel tijd voor rust, bezinning en studie. Een sabbatperiode kan helpen om weer de nodige bezieling te vinden en meer rust, bezinning en studie in het werk te integreren.

'De Heer sprak tot Mozes: "Onderhoud mijn sabbat, want die is alle generaties door voor u en voor Mij het teken dat ik de Heer ben die u heiligt (...); want in zes dagen maakte de Heer de hemel en de aarde, maar op de zevende dag rustte Hij om op adem te komen". ' (Ex.31,12-17)

Volgens de rabbijnen betekent het werkwoord 'sjabat': staken, ophouden met... En dan wordt bedoeld: stoppen met de dagelijkse werkzaamheden om de vrijgekomen tijd een aparte bestemming te geven, zoals God de sabbat heiligde, apart zette, hem anders maakte dan de andere dagen en haar een aparte kwaliteit gaf.

Tijd dus voor andere dingen dan de gebruikelijke werkzaamheden, tijd voor herademing.

De sabbatperiode is in die geest bedoeld. Het is vooral een periode voor bezinning.

Programmering van een sabbatperiode

Uitgaande van de individuele behoeften van de deelnemer is het mogelijk een aantal lijnen aan te geven voor een zinvolle programmering van de sabbatperiode zonder uitputtend te zijn en zonder iets op te leggen. Ze zijn bedoeld als richtingwijzers. Bij de programmering wordt er in principe vanuit gegaan dat de onderdelen bezinning en verdieping aanwezig zijn, maar een sabbatperiode kan ook een heel ander karakter hebben.

Een bezinnende en verdiepende periode geeft de mogelijkheid echt een breuk te maken met de dagelijkse praktijk waardoor men open komt te staan voor een verder persoonlijk leerproces.

Voor de sabbatperiode is het belangrijk om een persoonlijk begeleider te kiezen om de persoonlijke bezinning en verdieping te versterken. De Commissie Sabbatperiode kan hierin bemiddelen.

Voor wie is de sabbatperiode bedoeld?

De sabbatperiode is bedoeld voor alle priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers die met een zendingsofdracht van de bisschop werkzaam zijn in het pastoraat. Ieder die een sabbatperiode aanvraagt dient in beginsel minimaal vijf jaar in een bepaalde functie te zijn aangesteld.

Een goed moment voor een sabbatperiode kan een nieuwe benoeming zijn of de persoonlijke vraag of een andere benoeming wenselijk is.

De organisatie van de sabbatperiode

De sabbatperiode duurt maximaal één maand en kan na vijf jaar herhaald worden. Het gaat om een aaneengesloten tijd. Slechts bij uitzondering en om gegronde redenen kan een sabbatperiode een langere tijd omvatten.

Tenminste zes maanden voor het beoogde begin van de sabbatperiode moet men een aanvraag indienen bij de Commissie Sabbatperiode. (zie bijlage)

Voordat de aanvraag wordt ingediend vindt er overleg plaats met het eigen werkverband (pastoor, pastoraal team en kerkbestuur) om werkzaamheden bij afwezigheid vanwege sabbat op een goede wijze af te kunnen stemmen en de sabbat mogelijk te maken.

Uiteindelijk is het de bisschop die, op advies van de sabbatcommissie, besluit of een sabbat mogelijk is. Hij kan daarvoor ook noodzakelijke voorziening treffen om de afwezigheid van de beroepskracht mogelijk te maken.

Soms is het denkbaar dat het bisdom het initiatief neemt tot een voorstel voor sabbatverlof.

Een sabbatperiode zal immers vaak te maken hebben met een speciaal moment in het leven/de loopbaan. Op een gegeven moment is men er aan toe.

De voorbereiding

De sabbatperiode vereist een goede voorbereiding om de bezinning werkelijk persoonlijk te laten worden. De praktijk leert dat een goede voorbereiding de kans op het welslagen van het sabbatverlof groter maakt. Gesprekken met een vertegenwoordiger van de commissie waarin de vragen aangescherpt en eventuele onderdelen van het programma nader uitgewerkt worden, kunnen behulpzaam zijn. Tevens kunnen dan de praktische regelingen doorgenomen worden, telkens in de veronderstelling dat de organisatorische aspecten van het verlof door de betrokkene zijn geregeld.

In de praktijk is het werken in een teamverband de gemakkelijkste weg om een sabbatperiode mogelijk te maken.

De afsluiting

De sabbatperiode wordt afgesloten met een beknopt schriftelijk verslag dat wordt toegezonden aan de commissie. In het verslag is een persoonlijke evaluatie opgenomen om te ontdekken wat men heeft bereikt. Het verslag is niet voor de openbaarheid bedoeld.

Financiële regelingen

Bij het opnemen van een sabbatperiode blijft de normale rechtspositieregeling van kracht. Het dienstverband blijft gehandhaafd. De parochie c.q. de instelling continueert alle financiële verplichtingen tegenover de pastoraal werkende, die daarmee voor een deel de kosten van een sabbatperiode kan opvangen.

Uitzondering hierop is een sabbatperiode die opgenomen wordt in een periode waarin iemand de ene functie afsluit en een andere gaat aanvaarden. Dan zullen in overleg met het bisdom zowel de oude als de nieuwe ‘werkgever’ gezamenlijk de kosten van het salaris ten tijde van de sabbatperiode voor hun rekening nemen.

Ter financiering van extra kosten die de sabbatperiode met zich meebrengt, ontvangen deelnemers een bedrag van maximaal € 300,- uit een diocesaan fonds. Men moet daarvoor een begroting indienen.

De Diocesane Commissie Sabbatperiode

De sabbatperiode is ingesteld op advies van de priesterraad.

De bisschop heeft een commissie benoemd om:

- kandidaten te adviseren en te ondersteunen bij het kiezen van een sabbatperiode;
- parochies te adviseren ten aanzien van een sabbatperiode van een van haar pastoraal werkenden;
- kandidaten te adviseren bij het kiezen van een begeleider, het maken van een programma of het zoeken van een plaats voor rust en bezinning;
- voorstellen voor de vormgeving van een sabbatperiode te beoordelen;
- de gedane sabbatperiode te evalueren aan de hand van een verslag.
-

De Diocesane Commissie Sabbatperiode heeft momenteel de volgende leden:

- drs. Th. Lamers, *vic.-gen.*;
- drs. F. Verhoeven, *pr*;
- drs. P. de Vries, *deze is tevens secretaris van de commissie.*

Voor nadere informatie:

E-mail: pdvries@bisdomdenbosch.nl

AANVRAAGFORMULIER SABBATPERIODE

Sabbatperiode (*beoogd*) van: _____ tot _____

Naam: _____

Woonadres: _____

PC/woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Giro-/banknummer: _____

Geboorteplaats/-datum: _____

Gehuwd / ongehuwd*

Priester / diaken / pastoraal werker*

**s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

1. In dienst van welke parochie of instelling bent u thans benoemd?

2. Waar / in welke verbanden bent u tevoren werkzaam geweest?

3. Heeft u eerder een sabbatperiode opgenomen?

JA / NEE*

**s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

Zo ja, wanneer?

4. Wat zijn uw motieven om aan een sabbatperiode te willen deelnemen?

5. Wilt u een mogelijk **programma bijvoegen** van de sabbatperiode zoals u die heeft gedacht?

JA / NEE*

**s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

6. Heeft u aan iemand gedacht als uw persoonlijke begeleider voor deze periode?

JA / NEE*

**s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

Zo ja, wie? _____

7. In hoeverre zijn parochie en dekenaat geïnformeerd?

8. Is de vervanging voldoende geregeld? JA / NEE* **s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

9. Is een begroting bijgevoegd? JA / NEE*

Is de begroting sluitend? JA / NEE* **s.v.p. omcirkelen wat van toepassing is*

Plaats - datum:

Handtekening:

Retourneren: Commissie Sabbatperiode bisdom van 's-Hertogenbosch

Postbus 1070, 5200 BC 's-Hertogenbosch

E-mail: pdvries@bisdomdenbosch.nl